

2

LATVIJAS SOCIĀLDEMOKRĀTIJAS
VIDZEMES KOPORGANIZĀCIJAS CENTRS

PA-85.fonds

VĒSTURISKĀ IZZIŅA

1918.g. maijs-1919.janvāris

Līdz ar ~~Latvijas~~ vācu okupāciju 1918.g. februārī daļa Latvijas Sociāldemokrātijas Centrālās Komitejas (LSD CK) locekļu evakuējās uz PADOMJU KRIEVIJU. VIDZEMĒ palikušais LSD CK loceklis J.KRŪMIŅŠ-PILĀTS kopā ar J.BIRKENFELDU un D.FRANCMANI organizēja VALKĀ Pagaidu Centru¹, kura uzdevums bija atjaunot sakarus ar LSD rajoniem un pulciņiem, izveidot LSD nelegālās organizācijas un sasaukt šo organizāciju konferenci.

1918. g. 7. aprīlī VECGULBENES apkārtne notika LSD VIDZEMES organizāciju I konference, kurā piedalījās VIDIENAS un MALIENAS organizāciju pārstāvji (VALKAS-RŪJIENAS organizācija pievienojās VIDIENAS organizācijai).²

Konferencē tika izvēlēta jaunā LSD Pagaidu Centrālā Komiteja. Ievērojot to, ka šajā laikā RĪGĀ nelegāli darbojās LSD CK, LSD XVI konference (notika nelegāli RĪGĀ 1918. gada maija beigās) nolēma LSD (VIDZEMES) Pagaidu CK likvidēt, atstājot to kā VIDZEMES CENTRU.³

LSD XVI konference nolēma arī nodibināt VIDZEMĒ, KURZEMĒ, LATGALE un RĪGAS apriņķī LSD vietējās koporganizācijas savu centru vadībā.

-
- 1) Latvijas Komunistiskā partija 1918. un 1919. gadā. Dokumenti un materiāli- RĪGĀ, 1958.-31.lpp.
 - 2) LVA, PA-85.f.,1.apr.,1.l., 1.lp. un Latvijas Komunistiskās partijas vēstures apcerējumi.-RĪGĀ, 1961.-1.sēj.-382.lpp.
 - 3) LKP 1918. un 1919. gadā - 86. un 88. lpp.

LSD VIDIENAS un MALIENAS organizācijas tika apvienotas vienā organizācijā - LSD VIDZEMES koporganizācijā. VIDZEMES koporganizācijas centra vadība (kā redzams, šis centrs jau tika nodibināts līdz LSD XVI konferencei).

Pie VIDZEMES koporganizācijas centra darbojās SARKANĀ KRUSTA komisija (tika likvidēta 1919.g. janvārī).⁴

Līdz ar Latviešu Strēlnieku un citu Sarkanās Armijas daļu ienākšanu LATVIJĀ VIDZEMES koporganizācijas centrs legalizējās un 1919.g. janvārī tika likvidēts.⁵ Tā tiesības un pilnvaras pārņēma LSD VIDIENAS un MALIENAS komitejas.

Galvenā fondu glabātāja
nodaļas I kat.arhiviste

Jak 31.08.1977

T.Jakovļeva

4) LKP 1918. un 1919. gadā - 216. lpp.

5) LKP 1918. un 1919. gadā - 218. lpp. un LVA, PA-60. f.,
1. apr., l.l.,
20. lpp.